

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Lokalizace obchodních příležitostí		
Typ předmětu	povinný/ZT	doporučený ročník / semestr	2/3
Rozsah studijního předmětu	13p + 26s	hod.	kreditů 5 ECTS
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence			
Způsob ověření studijních výsledků	zkouška	Forma výuky	přednáška, seminář
Forma způsobu ověření studijních výsledků a další požadavky na studenta	Požadavky na studenta: docházka na semináře, prezentace, průběžný test, zkouška. Hodnotící metody: docházka na semináře min. 60 %, prezentace a aktivity na semináři (30 % hodnocení), průběžný test (20 % hodnocení), kombinovaná zkouška (50 % hodnocení).		
Garant předmětu	doc. Ing. Kamila Turečková, Ph.D., MBA		
Zapojení garanta do výuky předmětu	vedení přednášek a seminářů		
Vyučující	doc. Ing. Kamila Turečková, Ph.D., MBA		

Stručná anotace předmětu

1. Prostorová ekonomie a úvod do lokalizačních teorií

Vymezení základních pojmů, prostorová struktura jako výsledek rozhodování aktérů (firem, domácností a státu), jejich funkce a vztahy. Koncept prostorové ekonomie a ekonomické lokalizace. Aglomerační efekty. Úvod do lokalizačních teorií. Lokalizační faktory a lokalizační analýza. Vybrané lokalizační teorie, činitele ovlivňujícího lokalizaci ekonomických aktivit v prostoru. Role lokalizačních teorií v kontextu mezinárodního obchodu.

Výstupy z učení: student umí rozlišovat základní terminologii spojenou s prostorovou ekonomikou a lokalizací. Umí uvažovat a diskutovat o aglomeračních efektech. Student umí diskutovat lokalizační faktory, které současně dokáže kategorizovat a zhodnotit. Student umí definovat lokalizační faktory na reálných příkladech firem či odvětví a dokáže uvažovat o významu jednotlivých lokalizačních faktorů pro vznik nových firem v rámci rozdílných odvětví a trhů.

2. Měkké a tvrdé faktory lokalizace

Podstata a význam měkkých a tvrdých faktorů lokalizace. Problematika environmentální a společenské odpovědnosti firem. Význam socio-ekonomické udržitelnosti ovlivňující lokalizaci firem v území.

Výstupy z učení: student umí rozlišit mezi faktory lokalizace a diskutovat jejich významnost vůči rozličným odvětvově orientovaným firmám. Student zná důležitost environmentální a společenské odpovědnosti firem v kontextu lokalizace a rozvoje obchodních příležitostí. Student diskutuje a argumentuje o významu udržitelnosti ve vztahu k umístění firmy. Student interpretuje vlastní představu o měkkých faktorech lokalizace v reakci na celospolečenský požadavek odpovědnosti a udržitelnosti. Student detekuje faktory lokalizace na příkladech z praxe. Student dokáže kvantifikovat tvrdé faktory lokalizace a provést jejich srovnání.

3. Úloha hospodářské politiky v rozvoji obchodních příležitostí

Role hospodářské politiky v kontextu rozvoje obchodních příležitostí. Instituce, nástroje a způsoby podpory obchodu v České republice. Obchodní politika: Ministerstvo průmyslu a obchodu. Regionální politika: Ministerstvo pro místní rozvoj. Zahraniční politika: Ministerstvo zahraničních věcí. CzechInvest. CzechTrade.

Výstupy z učení: student se orientuje v úloze národohospodářských a podpůrných institucí při podpoře a rozvoji obchodních příležitostí v rámci České republiky. Student řeší vlastní návrh podpory obchodních příležitostí ze strany veřejných institucí. Student analyzuje možnosti podpory obchodních příležitostí ze strany veřejných institucí na příkladech dobré praxe. Student diskutuje výhody a nevýhody takovéto podpory v obecné i konkrétní rovině.

4. Infrastruktura jako klíčový prvek rozvoje obchodu

Technická a netechnická infrastruktura, její teoretické členění a charakteristika (dopravní, energetická, informační, komunikační, vodohospodářská, podnikatelská – obchodní, veřejná infrastruktura). Význam jednotlivých typů infrastruktury pro rozvoj obchodu. Mezinárodní komparace vybraných ukazatelů infrastruktury.

Výstupy z učení: student získává znalost o významu fyzické i nehmotné infrastruktury, která přispívá k rozvoji obchodních příležitostí ve vztahu k rozličným odvětvově orientovaným firmám. Student vytváří vlastní návrh vhodné infrastruktury pro hypotetickou firmu. Student dokáže odlišit požadovanou infrastrukturu vzhledem k různým regionům i samotné produkci. Student diskutuje pozitiva a negativa rozličných typů infrastruktury. Student analyzuje dílčí infrastrukturu a srovnává ji mezi vybranými zeměmi. Student dokáže zdůvodnit vliv vybraného typu infrastruktury v kontextu úspěšnosti firem/odvětví/země apod.

5. Význam výrobních faktorů pro rozvoj obchodních příležitostí

Teoretické vymezení výrobních faktorů. Institucionální a fyzická hranice produkčních možností v kontextu extenzivního a intenzivního využívání výrobních faktorů. Klíčové výrobní faktory. Problémy, dostupnost, příležitosti

a kvalita výrobních faktorů v mezinárodním prostoru. Efekty vlastnictví výrobních faktorů pro rozvoj obchodních příležitostí.

Výstupy z učení: student umí charakterizovat výrobní faktory a jejich význam z pohledu požadavků jednotlivých odvětví/firem, a to nejen obecně, ale také konkrétně na příkladech z praxe. Student diskutuje pozitivní a negativní vlastnictví/nákupu výrobních faktorů z pohledu rozvoje obchodních příležitostí. Student transformuje teoretické poznatky do argumentace k problémům, dostupnosti a kvalitě výrobních faktorů v mezinárodním měřítku. Student uvažuje o faktorech z pohledu společenské a environmentální odpovědnosti, udržitelnosti a cirkulární ekonomiky.

6. Ekonomická úroveň a odvětvová struktura mezinárodních hospodářských celků

Ekonomická úroveň. Měření ekonomické úrovně, ekonomické indikátory. Vztah mezi ekonomickou úrovní a mezinárodním obchodem. Odvětvová struktura, její vývoj a tendence. Specifikace primárního, sekundárního, terciálního a kvartérního sektoru. Vztah mezi odvětvovou strukturou a mezinárodním obchodem. Srovnání mezinárodních hospodářských celků v ekonomické úrovni a odvětvové struktuře.

Výstupy z učení: student získává poznatky o možnostech měření ekonomické úrovně země a volbě relevantních indikátorů. Student argumentuje o vzájemné kauzalitě mezi ekonomickou úrovní země a jejím zapojením se do mezinárodního obchodu. Student získává vědomosti o odvětvové a sektorové struktuře (NACE) a její vazbě na mezinárodní obchod i možnosti dalšího rozvoje obchodních příležitostí. Student analyzuje, srovnává a hodnotí vývoj odvětví, resp. odvětvové – sektorové struktury mezi zeměmi, interpretuje vzájemné trendy z globálního hlediska a diskutuje jejich limity s ohledem na možnosti dalšího rozvoje obchodních příležitostí.

7. Koncentrace ekonomických aktivit a odvětvová specializace

Koncentrace ekonomických činností v prostoru. Měření koncentrace. Odvětvová specializace v mezinárodním měřítku. Měření odvětvové, resp. produktové specializace. Pozitivní a negativní efekty koncentrace a specializace. Přínosy koncentrace a specializace pro rozvoj podnikání a obchodu.

Výstupy z učení: student diskutuje pozitivní a negativní koncentrace ekonomických aktivit v území a také v souvislosti s potenciálním rozvojem obchodních příležitostí. Student diskutuje problematiku koncentrace na příkladech z praxe. Student argumentuje pozitivní a negativní odvětvové specializace a jejich vlivu na mezinárodní obchod. Student uvažuje o pozitivních a negativních efektech spojených s koncentrací a specializací (externality, aglomerační efekty, efekty přelévání, synergické efekty aj.). Student na reálných příkladech tyto efekty determinuje.

8. Vybrané teorie lokalizace

Teorie mezoekonomiky, teorie výrobních cyklů, teorie ziskových cyklů, teorie výrobních okrásků, teorie kumulativních příčin, teorie exportní základny, teorie učících se regionů.

Výstupy z učení: student získá přehled o vybraných teoriích věnujících se lokalizaci a bude umět vysvětlit jejich význam z pohledu současné realizace lokalizace obchodních příležitostí v prostoru. Student uvažuje o teoriích v kontextu příkladů z praxe a zdůvodňuje vlastní rozhodnutí o umístění hypotetické firmy v kontextu prezentovaných teorií. Student diskutuje a argumentuje význam a platnost teorií pro současné rozhodování.

Metody výuky

Přednáška, práce s textem, práce v týmech (kooperativní a kolaborativní učení), induktivní metody (výuka pomocí případových studií, učení zkoumáním), heuristické metody (brainstorming).

Studijní literatura a studijní pomůcky

Povinná:

BLAŽEK, J. a D. UHLÍŘ., 2011. *Teorie regionálního rozvoje*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1974-3. New York: Routledge. ISBN 978-1-138-78572-4.

PIKE, A., A. RODRIGUEZ POSE and J. TOMANEY, 2017. *Local and Regional Development*. 2nd ed. London and New York: Routledge. ISBN 978-1-138-78572-4.

STEJSKAL, J., 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2.

WOOD, A., 2010. *Economic Geography: Places, Networks and Flows*. London: Routledge. ISBN 978-0415401821.

Doporučená:

ANDĚL, J., 2019. *Makroregiony světa/Nová regionální geografie*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-4273-4.

ARMSTRONG, M. and J. TAYLOR, 2000. *Regional Economics and Policy*. 3rd ed. Oxford: Wiley-Blackwell. ISBN 978-0631217138.

BIČÍK, I., 2010. *Hospodářský zeměpis – Globální geografické aspekty světového hospodářství*. Praha: NČGS. ISBN 978-80-86034-90-4.

BISHT, L. P., 2015. *Industrial Geography*. Karnataka: Anmol Publications ISBN 978-93-87798-88-5. TUREČKOVÁ,

K., 2019. *Regionální ekonomika a politika pro bakalářské studium*. Karviná: SU OPF.

Podpora výuky v rámci e-learningu v IS (prezentace přednášek, doplňkové texty, případové studie).

Informace ke kombinované nebo distanční formě

Rozsah konzultací (soustředění)

--

hodin

Informace o způsobu kontaktu s vyučujícím

--

